

PEČENĚG

ING. JIŘÍ FENCL

Ruský kulomet 6P41 Pečeněg byl vyvinut těsně po roce 1990 klimovským CNII Točmaš. Nejen že vzhledem připomíná starší kulomet PKM, ale dokonce hned 80 % jeho stavebních dílů je s PKM také zaměnitelných. (Nomádští Pečeněgové žili v 8.–9. století n. l. na území dnešního Ruska.)

Při konstrukci kulometu se uplatnily praktické zkušenosti z bojů v Afghánistánu a z první fáze bojů v Čečensku. Jeho tvůrci (V. I. Suslov, A. A. Děřjagin, N. N. Děnisov, M. V. Čugonov, A. S. Nojgodov a další) prý začali nejprve zkoumat teplotní bilanci hlavně. Teoretický i praktický výzkum totiž ukázal, že se hlaveň kvůli nepravidelným teplotním polím také nerovnoměrně opotřebovává. Aby tuto nepravidelnost odstranili, optimalizovali profil, hmotnost i vnější chladicí povrch hlavně. Rozhodli se nejen poněkud zvětšit hmotnost hlavně, ale zejména použít systém chlazení povrchu vzduchem s využitím principu kulometů Lewis 1915. A zabili tak tři příslovečné mouchy jednou ranou:

» hlaveň chráněná perforovaným plechovým pláštěm je efektivně ovívána proudícím vzduchem a chlazena tak, že ji není třeba ani při intenzivní střelbě měnit; chladicí žebra hlavně a chladicí otvory pláště jsou prý voleny tak, aby stačily hlaveň ochladit i při nejsilnějším rozpálení,

» plášť zároveň dobře chrání hlaveň před povětrnostními vlivy, které způsobují její deformace,

» kladný vliv na přesnost střelby má také hlavňové pouzdro s dvojnožkou přímo pod ústím hlavně.

Nápadnou novinkou a také hlavním identifikačním rysem zbraně je dlouhá, šikmá nosná rukojeť, která zaručuje

nejen pohodlné nošení zbraně, ale také díky svému tvaru dobrou ochranu před teplem sálajícím z hlavně; jinak by už asi po 300 výstřelech začal horký vzduch překážet míření.

Kulomet se začal sériově vyrábět v roce 1999 v kovrovském závodě KMZ, známém dnes jako ZiD – Závod imeni Děgtarjova. Během výroby se na zbrani uplatnily některé další drobné změny. Dostala kratší tlumič výšlehu, skeletovou dřevěnou pažbu nahradila plastová, byla použita jiná hlavňová ocel... Upravená varianta dostala označení Pečeněg 2.

Pečeněg představuje jeden z nejmodernějších lehkých kulometů.

Zbraň byla v roce 2002 oficiálně zavedena do výzbroje ruské armády, nikoliv ale u řadových jednotek, nýbrž především do speciálních průzkumných jednotek a u výsadekářů. Se standardní dvojnožkou slouží kulomet k efektivní palebné podpoře útvarů na úrovni družstva, k likvidaci osob, vzdušných cílů, palebných a dopravních prostředků protivníka, a to – ve srovnání například s rotním kulometem RPK-74 – na větší vzdálenost a s větší přesností zásahu cíle.

Automatika zbraně využívá princip odběru tlakových plynů z vývrtnu hlavně

na píst v plynové komoře pod hlavní, závěr se uzamyká osvědčeným rotačním závorníkem kulometů PK. Konstrukce zbraně je velmi jednoduchá, mechanismus tvoří jen několik skupin součástí: nosič se závorníkem, plynový píst, několik pružin a zásobovací a spoušťové ústrojí. Napínací táhlo na pravé straně se při střelbě nepohybuje. Kulomet střílí jen dávkami; zásobován je zprava kovovým pásem o třech možných délkách – pro 100, 200 a 250 nábojů. Při nasazení zbraně jako lehkého kulometu je pás uložen v plechové schránce zavěšené pod zbraní, při použití podstavce pro déle trvající palbu stojí schránka na pás na zemi. Ústí hlavně je opatřeno účinným tlumičem výšlehu.

Od svého předchůdce PKM se kulomet Pečeněg odlišuje především novou konstrukcí skupiny hlavně. Těžká hlaveň s chromovaným vývrtem (4 drážky s délkou závitů 240 mm) je pro lepší chlazení opatřena na povrchu chladicími žebry.